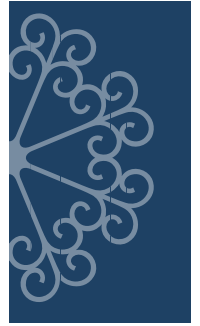

בית מדרש

502

פרשת תולדות

זמני כניסת ויציאת השבת

★	☪	
17:17	16:04	ירושלים
17:17	16:20	בני ברק
17:40	16:28	ציריך
17:26	15:59	וינה
17:45	16:33	אנטוורפן
17:58	16:40	פריז
16:58	15:54	לונדון

דבר הישיבה

החותך עצים הוא הבטלן, ולא יושב האוהל

שח מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל: סיפורו לי על מורה בבית ספר שנתנה לילדות חוברת עבודה עם תמונות, והילדות היו צריכות לציין איזו תמונה נכונה ואיזו לא.

באחת מהעבודות ראו תמונה של אדם יושב על כסא ומעיין בספר ובתמונה לידה ראו אדם חותך עצים עם גרזן, והתלמידות היו צריכות לציין באיזו מהתמונות האדם פעיל ובאיזו הוא בטל ממלאכתו, אחת הילדות ציינה שהאדם המעיין בספר הוא האדם הפעיל והאדם שחותך עצים הוא האדם הבטל, והמורה פסלה את תשובתה בנימוק שהאדם החותך עצים הוא האדם הפעיל.

הילדה שבה לביתה בוכיה בטענה שאי אפשר לומר זאת משום שהיא רואה את אביה יושב כל היום ליד הספרים ועמל, וכשהוא רוצה לפוש מעט הוא יוצא לחצר לסקל ולנקות אבנים סביב הפרחים... הרי שהאדם המעיין בספר הוא הוא בעל המעשים והוא הפעיל.

הילדה הזו צדקה בדבריה! עשוי הרשע שהיה יוצא לשדה לצוד ציד היה נחשב לאדם הבטלן, העיף, וכפי שנאמר בו (שם, כט): "ויבא עשוי מן השדה והוא עיף" ודרשו חז"ל (בר"ר סג, יב): "שהרג את הנפש, היך מה ד"א (ירמיה ז, לא): "כי עיפה נפשי להורגים", אולם יעקב היושב באוהל ומבקש להתעלות הוא האדם העמל.

(שיחות רבי נתן צבי)

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתלי הישיבה" (מזן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל ממיר)

מתורת רבותינו

הלמדן הוא - מי שלומד בפועל

ויגדלו הנערים ויהי עשוי איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים (כה, כז)

להיות עמוד התורה והאמת ורגל שלישי במרכבה. עוד דקדק הגרא"ב פינקל משינויי הלשון, שלגבי עשוי כתיב "איש יודע ציד", ולא כתיב איש ציד - שעושה את הצידה בפועל, ואילו אצל יעקב כתיב "יושב אהלים" ולא כתיב יודע ספר וכדומה, שהנה גם זה מורה על ההפרש ביניהם, שבחכמת הגוים העיקר הוא ידיעת החכמה, וקניית השם תואר הוא על ידיעת אותה חכמה [וכידוע כהיום שרכישת תואר החכמה היא כל עיקר חפצם ומגמתם], ומי שהוא בעל תואר זה או אחר, נכבד הוא אצלם מחמת שם התואר שיש לו, אך משא"כ בחכמת התורה אין התואר אלא כסימן לבעל החכמה, וכל המהות של בעל תורה הוא במה שיושב ולומד בפועל, ומי שיועד ללמוד ולמעשה אינו לומד, אין בכך שום מעלה, וכדמטו משמיה דמרן הגר"ח מבריסק זצ"ל כי 'למדן איננו מי שיועד ללמוד, כי אם זה הלומד בפועל, וכמו שלהבדיל 'גנב' הוא מי שגונב ולא היודע לגנוב.

משלחן רבי אליהו ברוך (עמ"ק ב)

והדברים מפליאים, וכי זהו כל ההבדל בין יעקב לעשו, והלא ההבדל הוא שמים וארץ, יעקב הלא היה בחיר שבאבות, עמוד התורה והאמת, רגל שלישי במרכבה, ואילו עשו, מאן דכר שמיה, הוא היה ההיפך הגמור מכל צורת האדם, הרשע הכי גדול, רוצח נתעב, ומומר בפרהסיא, ומדוע התורה לא הזכירה מכל זה?

וביאר מורינו הגאון רבי אליהו ברוך פינקל זצ"ל, בתורה נכתב השורש שממנו נובע הכל, כל הרשעות של עשו נובעת מכך שהיה איש יודע ציד איש שדה, ואילו אצל יעקב כל המדרגות הגבוהות השתלשלו ובאו מזה שהיה איש תם יושב אהלים. והנה פירש רש"י: איש שדה - אדם בטל, והיינו, שזה השורש והסיבה מדוע ירד עד הדייטא התחתונה, וכמו שאמרנו במשנה (כתובות דף נ"ט ע"ב) הבטלה מביאה לידי זימה, וכמו שכתב הרמב"ם (סוף הלכות איסורי ביאה) שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה. אבל יעקב שהיה יושב אהלים ודבוק בתורה, וכדברי התרגום "תבע אולפן" שהיה מבקש, מזה זכה

עשוי בעצמו היה סבור שמדקדק במצוות וחי בתוך השקר

וסבר ששלם הוא במעשיו

ויגדלו הנערים ויהי עשוי איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים (כה, כז).

ומעתה היתכן שהיה עשוי מסוגל לרמות ולשקר את אביו יצחק.

אלא בודאי שעשוי דקדק במצוות, ולפחות עשוי בעצמו היה סבור שמדקדק במצוות וחי בתוך השקר וסבר ששלם הוא במעשיו, כי כן ניתנה כח לרע ולשקר שיכול להיות רשע גמור ולסבור שמעשיו כשירים וראויים, וכמו שנתבאר לעיל בדברי הרמח"ל, וכל הנ"מ בין הטוב להרע רק בענין "פיו ולבו שוין", וכיון שהיה מרמה את עצמו יכול גם לרמות את אביו וכלשון רש"י (שם) "שיועד לצוד ולרמות את אביו היאך מעשרין את המלח" וכו'.

אור יחזקאל - מידות

(מאמר יתהי האמת נעדרת)

ולכאורה יפלא, הלא כאשר ישאל אחד מאתנו מי הם יעקב ועשוי ומה ההבדל ביניהם, הרי תשובת כל אחד תהא ברורה ופשוטה, ועוד יתמה על השאלה, וכי יש כלל להשוות ביניהם, והלא עשוי סמל הרוע והרשע. ולהיפך יעקב אע"ה המרכבה שבאבות. ואילו הכא חזינן שהתורה כותבת הבדל קטן ביניהם שעשוי היה יודע ציד איש שדה. וזו כל הגדרת מהותו של עשוי.

אומר הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: חזינן מהכא יסוד גדול שאף עשוי היה מדקדק במעשיו, וכל ההבדל היה רק בתכונה זו של יודע ציד וכו'. ובאמת דזה מוכרח, דהא מבואר בחז"ל (תנחומא, תולדות ח) שיצחק אע"ה סבר שעשוי מדקדק במצוות, והיאך יתכן זאת שיצחק טעה לגמרי, והרי כל חד מאתנו סובר שא"א לרמותו,

מנין ידע שיסכים למכור את הבכורה בניזיד עדשים

ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה (כה, ל).

אבינו "הלעיטני נא מן האדם האדם הזה", אומר לו יעקב "מכרה ביום את בכורתך ליי", ואכן עשו מוכר לו את הבכורה, בנתינה זו של לחם וניזיד עדשים. <

שח מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל: ישנו דבר נפלא במכירת הבכורה שמכר עשו ליעקב, עשו חוזר מן השדה והוא עיף, והוא מבקש מיעקב

והתמיהה עצומה הלא מבואר בחז"ל שרק אותו היום יצא עשו לתרבות רעה, וא"כ איך יעלה על דעתו של יעקב להציע לו דבר זה שימכור לו הבכורה שהיא העבודה בביהמ"ק אשר כל חללא דעלמא לא ישוו בה בעד לחם ונזיד עדשים.

אבל נראה שמאופן הבקשה של עשו למד יעקב אבינו שניתן להציע הצעה כזו. עשו אומר "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה" ופירש"י "אפתח פי ושפוך הרבה לתוכה", אדם כזה שאוכל בצורה כזו של "אפתח פי ואתה שפוך" הוא רעבתן, והרעבתן

עשוי למכור את הבכורה בעד לחם ונזיד עדשים, ומשום זה עצמו המכירה קיימת, משום שזהו באמת מה ששווה הבכורה אצל הרעבתן.

קול התורה (תשרי תשס"ג, עמ' ו)

אחר שהתעורר לקרא בשם ה' ביתר פרסום - זכה לחפור באר בלי מריבה

ויבן שם מזבח ויקרא בשם ה' ויט שם אהלו ויכרו שם עבדי יצחק באר (כו, כה).

במכתב כתב הגה"צ המשגיח **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל:

יעין יידי בפרשת תולדות פסוק כ"ה ויקרא בשם ד' בספורנו שם, אחר שהתעורר לקרא בשם ד' כרו עבדי יצחק באר מוצלחת בלי מריבה וכי [וזה לשון הספורנו: "אחר שהתעורר לקרא בשם ה' כרו שם עבדי יצחק באר מצלחת לתי מריבה ואבימלך הלך

אליו לכרות ברית ולא הזיקוהו עוד" עכ"ל].

הנה יידי יתבונן, יצחק אבינו ע"ה מה היה קודם הקריאה [כלומה, בודאי קרא בשם ה']? כנראה, כי הוסיף **איזה פרסום יותר מקודם**, ובשביל זאת זכו לבאר מוצלחת בלי מריבה.

כענין כי הבאר בלי מריבה הוא רמז למקום נצחי

כידוע מדברי הרמב"ן ז"ל, ועתה יראה יידי מה מאוד גודל הצלחתו תלוי בזה אשר בידו לדבר ולפרסם אמונה בתוך עם ועדה, וכמה גודל ההפסד לאלו רחמ"ל אשר מחליפים את דברי אלוקי' על דברים אשר לא נתנו להאמר ח"ו.

אור יחזקאל - מכתבים (מכתב קנו)

מבאר רבותינו

הרחיבי מקום אהלך - וה' עמו בכל דרכיו מן רה"י זצוק"ל

ויגדל האיש הלך וגדל עד כי גדל מאוד (כו, ג).

המושכל הראשון של מרן ראש הישיבה הגאון **רבי נתן צבי פינקל** זצוק"ל בכל מה שנוגע לעול הנהגת הישיבה היה אחריות וכובד ראש. כל דבר שפעל ועשה, קטן כגדול היה מתוך מחשבה רבה. שום דבר לא פסק כלאחר יד. בכל דבר הכריע רק לאחר מחשבה מעמיקה, מתוך הרגשת האחריות של הנהגת ממלכת התורה של ישיבת מיר.

באותן שנים היה מרבה להיוועץ עם רבו, הגאון **רבי חיים קמיל** זצ"ל, שהיה מנחה אותו בעניינים רבים ומסר לו מסורות רבות בדרכי הישיבה, כפי שקיבל מרבו הגרא"י פינקל זצ"ל. בעניין מסוים שלגביו התלבט, זכה לקבל תשובה בחלום ממרן ראש הישיבה הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה פינקל עצמו. רבינו התלבט באותם הימים, האם עליו לבטל מתלמודו ולנדוד לחוץ לארץ בעצמו, או שדי לו להשתדל בתחומי ארץ ישראל ולהסתמך על כך שבחז"ל תיעשה מלאכתו בידי אחרים. הוא התייעץ בעניין זה עם רבו הגר"ח קמיל. הגר"ח התלבט, והציע שיסעו יחדיו לבני ברק לשאול את דעת תורתו של יבדלחט"א שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א כדת מה לעשות.

בבוקר התקשר הגר"ח קמיל לרבינו ואמר לו שאינו צריך לצאת לבני ברק, שכן הלילה הופיע בחלומי הגאון רבי אליעזר יהודה זצ"ל ושאל אותו: "מדוע אתה מעכב את רבי נתן צבי מלצאת לחו"ל לצורך קיום הישיבה?" רבי חיים ראה בכך פסק ברור של הגרא"י, שעל רבינו לנסוע לחו"ל לגייס כספים כדי להרים את קרנה של תורה.

כשנשאל פעם הגר"ח אם הסיפור נכון, אמר שכן. והוסיף, שלא היתה זו הפעם היחידה שהגרא"י הופיע בחלומי בקשר להנהגת הישיבה בראשות רבינו.

הארון נושא את נושאי

זו היתה גם גישתו לעול הכספי הכבד של החזקת מבצר התורה הגדול, בו למדו באותה שעה למעלה מאלף תלמידים, שהוטל באחת על כתפיו. ראש הישיבה, הגאון רבי ביינוש, מעולם לא גילה לאיש מנין הוא משיג את הכסף למימון הישיבה. משתמו ימי השבעה עליו - לא ברור היה מהיכן משלמים את מילגות החודש הראשון. אולם רבינו היה חדור בהרגשה שקיבל משמים שליחות קודש, להנהיג את ממלכת התורה של ישיבת מיר, בידיעה ברורה שהארון נושא את נושאי, וכל שעליו לעשות הוא לקיים את חובת ההשתדלות.

בהיותו דבוק באמת ובתמים באמונת אומן בשליחותו, הצליח למעלה מהמשוער, והדביק את כל שומעיו במעוף שלו. בדינר הראשון שערכה הישיבה בארה"ב, לאחר שנתמנה רבינו לראש הישיבה, כבר ניכר היה שאינו בקו הבריאות. עשו לו היכרות עם הנדיבים שהגיעו לדינה, והוא דיבר בפניהם בשפה פשוטה, על מצות לימוד התורה ונחיצותו של כל אחד שיהיה לו חלק בתורה. לאחר מכן הסביר, עד כמה זקוקה הישיבה לעזרתם של נדיבי עם, כדי להחזיק את המוסדות, ואף להרחיב ולבסס את הישיבה ואת עולם התורה בארץ הקודש.

למרות שאתם נדיבים לא הכירו את רבינו עד לאותו יום, הוא הצליח לכבוש את ליבם, הם נשבו בקסמו, נקשרו אליו בלב ונפש ופתחו את ליבם וכיסם להחזקת הישיבה.

לימים סיפר אחד התורמים, שלאחר אותה פגישה עם רבינו, הוא יצא מהחדר, ופרץ בבכי. הוא כל כך התרגש כששמע את דבריו היוצאים מן הלב של רבינו, וחש בכנותו כוונתו העמוקה, שאכן משאלתו האמיתית ומשאת חייו היא הרחבת גבולות התורה והקמת דור העתיד של עמלי התורה. מאז החליט אותו נדיב לעמוד לימינו של רבינו בכל כוחו. ואכן, במסעותיו של רבינו לפתחי נדיבים, נפגשו

מלווי בתופעה שחזרה על עצמה שוב ושוב וכל נדיב שאליו הגיעו, התבטא שהוא מצטער שרק עכשיו הוא מכיר את רבינו, את פעלו ואת שלל מעלותיו, ומהיום והלאה יעמוד לימינו בכל אשר יוכל.

סיפר אחד מראשי ישיבת מיר שליט"א: "מהרגע הראשון לכהונתו, עמדנו מתבוננים ומשתאים: איך יתכן שיקח על כתפיו את הנהגת הישיבה, הלא הוא אברך חלוש וחולה במחלה כה קשה, שבר כלי של ממש ואיך יצליח בתפקידו? אבל כבר בימים הראשונים, כשראינו את המרץ וההתלהבות שלו, והדביקות במטרה הבנו שיצליח למעלה מהמשוער. ואכן, למרות מחלתו והשלכותיה היומיומיות על תפקודו בחולשה, והתקפות של כאבי ראש עזים, ובתקופה הראשונה אף לקה בצהבת, למרות זאת לקח על כתפיו את האחריות על כל הקורה בישיבה. הוא התמסר בלב ונפש לכל ענייני הישיבה, ושום דבר לא נעשה בלי לקבל את הכרעתו המוקדמת בצורה ישירה וברורה, כאילו הוא בריא ובשיא כוחו" מספר גיסו הגר"ר בנימין קרליבך: "במסעו הראשון של רבינו לארה"ב, נפגשנו עם אחד הנגידים הנודעים בארה"ב שבאותם ימים היה מהמפורסמים ביותר, והיה צורך במאמצים רבים לפגוש אותו. רבינו דיבר אתו כדרכו על מעלת לומדי התורה, ועל השותפות החשובה שיש למחזיקי התורה בעמלם. כשיצאנו את החדר קרא לי הנגי, והביע את פליאתו על כך שהפקידו את הישיבה הגדולה "ישיבת מיר" בידי של אדם כה חלוש וחולה, ותהה איך יוכל בכוחותיו הדלים להחזיק את הישיבה.

עשרים שנה לאחר מכן, ביקר אותו נגי בארץ, וביקש לבקר בישיבה ולהתקבל אצל רבינו. כשהגיע וראה את כל מה שהקים, ספק את ידיו בהתרגשות, ואמה: איך יכולתי להתפלא, איך הפקידו את הישיבה בידי. הרי הוא הגב, שיכול היה לרומם ולהעצים את המפעל הגדול של ישיבת מיר.

(מתוך: 'בכל נפש')

הגאון רבי אברהם יעקב ויינר זצ"ל בעל שארית יעקב

נפ' בדמי ימיו בגיל שלושים שנה | חודש מר-חשון תשי"ב

התעופה, הוא ניגש למיטה ואמר ר' יעקב אין לכם
מה לפחד, מה שאדם גדול עושה במאה שנה, אתם
עשיתם בשלושים שנה.

ואגב כשנודע דבר פטירתו של ר' יעקב ויינר זצ"ל
אמר החזו"א לתלות מודעה ב'בית הכנסת הגדול'
בב"ב שאלוהו מי מכירו כאן, ומה תועלת יש בזה,
והשיב אדרבא דוקא במקום שאין מכירים אותו
כשיראו את המודעה ישאלו מי האיש, וישמעו
שהיה בן תורה ויתפרסם כבוד התורה (מעשה איש
ח"ב עמ' כז).

בשעת ההלויה הספידוהו תמרורים המגיד מישרים
הרה"ג רבי בן ציון ידלה, והמשגיח הגה"צ רבי יחזקאל
לוינשטיין זצוק"ל (ראה באמרי יחזקאל עמ' קמג
דברי ההספד).

רבי אברהם יעקב ויינר נולד בשנת תרפ"ב לאביו
אליהו יהושע ויינר (תלמיד החפץ חיים). והיה חתן
רבי ישראל לוריא ר"מ ומשגיח בישיבת תורת חיים
שבעיר העתיקה שבירושלים.

בשנותיו המעטות הצליח לעלות במעלות בני עליה
המועטים, ועם גדולים ממנה. גדולים ומפלאים
היה דרכו והנהגותיו, יגע בתורה בשקידה עצומה,
היה מסתגר לתקופות ארוכות בהתבודדות גמורה
ובהסתר מעין כל ועוסק בתורה, גם היה מפליא
ללמד לאחדים במסירות גדולה והצלחה מפליאה,
כשסדר לימודו היה בהעמקה חודרת בדרך האמת

לימודו בישיבת מיר

כשעלה ארצה מרן ראש הישיבה הגאון החסיד
רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל הקים וייסד
את ישיבת מיר בארץ הקודש בשנת תש"ד. בשעת
ייסוד הישיבה ביקש ממובחריו הלומדים שבישיבת
"עץ חיים" שיעברו ללמוד בשעות לפנה"צ בישיבתו
החדשה, אחד מהלומדים היה רבי אברהם יעקב ויינר.
כשבתחילה למדו בבית הכנסת 'בית ברוך' בשכונת
מאה שערים (וראה באריכות במסגרת).

סיפר הגאון ר' ראובן פיין זצ"ל, שכאשר הגיע
מארה"ב ולמד בישיבת מיר בירושלים, נכנס למרן
החזו"א וכידוע שלמרן החזו"א היתה שיטת לימוד
מסויימת ומיוחדת, והנ"ל הציע להחזו"א חידושי
תורה בדרך הרווחת בין בני הישיבות, והבחין שלא
ניחא ליה כל כך. בפעם הבאה כשהגיע לחזו"א הכין
הג"ר ראובן פיין חידושי תורה בדרך הלכתית, וכל
מיני היכי תימצא מחודדות הנוגעות להלכה. אמר לו
החזו"א עכשיו זה יותר טוב.

בישיבת מיר ניגש אליו הגאון הצעיר **רבי אברהם
יעקב ויינר** זצ"ל והציע לו ללמוד עמו בצוותא, ולמדו
יחד והבין הג"ר ראובן פיין שהחזו"א שלח את ראי
ויינר להשפיע עליו בדרך הלימוד, שכידוע היה ראי
ויינר תלמיד מובהק בדרך הלימוד למרן החזו"א,
דרך לימוד זו אמנם מצאה חן בעיני הג"ר פיין,
אבל כבר היתה לו דרך מגובשת ולא רצה לשנותה,
כשהשתדך הג"ר פיין עם הג"ר אליעזר אלפא זצ"ל
אמר החזו"א להרב אלפא אינגע מענטש טאר מען
ניט טשעפן [=אדם צעיר אסור להתחיל עמן] דהיינו
שיש להניח לו ללמוד כמו שהוא מבין. (מעשה איש
ח"ד עמ' פב).

נסיעתו מידי שבוע למרן החזון איש

סיפר הגאון רבי חיים ברים זצ"ל: בצעירותי היה
לי חבר נאמן גדול בתורה ובירא"ש הג"ר אברהם
יעקב ויינר זצ"ל ובעמ"ס שארית יעקב, הוא הגבר
מהראשונים שבירושלים שנסע תכופות מירושלים
לבני ברק אל מרן החזו"א זלה"ה וזכה לקרבתו
הגדולה והמיוחדת עד שגילה לפניו גדולות ונצורות

דברי הערכה בפתחה לספרו שארית יעקב

ונצטט דברים נפלאים שכתב עליו המביא לבית
הדפוס [מפי השמועה - דברים אלו כתב גיסו הגאון
הגדול רבי חיים גריינמן זצ"ל]:

מחבר הספר שלפנינו הרב הגאון הצדיק ר' אברהם
יעקב ויינר זצ"ל שנתבקש בישיבה של מעלה צעיר
לימים והוא בן שלשים שנה, בשנותיו המעטות הצליח
לעלות במעלות בני עלי' המועטים ועם גדולים נמנה

גדולים ומופלאים היו דרכיו והנהגותיו, יגע בתורה
בשקידה עצומה, ה' מסתגר לתקופות ארוכות
בהתבודדות גמורה ובהסתר מעין כל ועוסק בתורה,
גם ה' מפליא ללמד לאחרים במסירות גדולה
ובהצלחה מפליאה, סדר לימודו ה' בהעמקה חודרת
בדרך האמת וכבר העיד עליו — מרן בעל החזון
איש (שליט"א) [זצ"ל]. במכתבו אליו בהיותו כבן
כ"ב שנה' ז"ל: "ראיתי דבריך ואחרי שלימודיך בעיון
העמוק בדרך האמת עד להפליא איך צריך לדידי,
אך חפצי אדיר למלא רצונך ועיינתי קצת".

אף אחר שנתערעה בריאותו לא פסק מלימודו
והוסיף ליגע בתורה במסיו"נ, ואף המצבים הקשים
במשך שנות הליו לא מנעוהו מסדריו ומדרכי לימודו
הקשים, בשנה האחרונה לימי חייו עת התגבר חליו
ויסוריו עצמו, לא הפסיק ממשנתו, ועוד ביומו
האחרון, לפני השיבו את נפשו הטהורה למרום, רשם
חידו"ת (שנדפסו כאן, בקידושין סימן ד') ונתקיים
בו מה שאמר חז"ל לעולם אל ינעם אדם את עצמו
מביהמ"ד' ומדברי תורה ואפי' בשעת מיתה שנא'
זאת התורה אדם כי ימות באוהל, אפילו בשעת מיתה
תאה עוסק בתורה, אמר ריש לקיש אין דברי תורה
מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר זאת
התורה אדם כי ימות באוהל (שבת פג, ב).

דרכיו בעבודת ה' והנהגתו עם הבריות היו כאחד
הגדולים, ולא עיף מלבקר כל פרט ופרט מהנהגתו
& ואף את דרך לימודו העביר מדי פעם בפעם תחת

וכל רז לא הסתיר ממנו, והיה סח לי הרבה פעמים
שבעת נסיעתו מירושלים לב"ב ועל אם הדרך מתגלה
נגד עיניו יופי הבריאה, ההרים והגבעות העצים
והשדות וכו' אולם אין לו שום פשט והסבר מהו
מסרתם בעולם ולמה נבראו וכו'. אולם בחזרתו מב"ב
אחר שהותו בצל קורת החזו"א, ובדרכו כשנפגש שוב
בהדר יופי הבריאה אז יש לו בבר פשט והסבר עבור
מי נבראו כל אלו. (מעשה איש ח"ד עמ' יט) [וראה
עוד במסגרת מה שהארכנו בה].

בצל הגרי"ז מבריסק זצ"ל

סיפר הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, משגיח
ישיבת קמניץ: דבר פלא ראיתי כאשר זכיתי להתפלל
כל ליל שבת ומוצאי שבת אצל הרב מבריסק זי"ע
בביתו, והיו שם מתפללים קבועים ביניהם היה אברך
תלמיד חכם עצום שהרב זי"ע קירבו עד למאוד, וכן
היה מקורב מאר לחזו"א זיע"א ה"ה הר"ר אברהם
יעקב וינר זצ"ל חתנו של ר' ישראל לוריא שלי"ע
נלב"ע בגיל צעיר מאד והוא בן ל"ב.

התמדתו ועומק עיונו היתה נוראה לא יאומן כי יסופה,
אני זוכר את הסדר שלו בערבי שבתות כמנהגו היה
מתפלל כותיקין עם הנץ החמה, והיה חוזר לביתו
לאחר התפילה לטעום פת שחרית וחזר לביהמ"ד
'תפארת בחורים' כשבגדי שבת והשטריימל בידו, והיה
לומד ברציפות עד כחצי שעה קודם כניסת השבת,
בימות הקיץ זה היה נמשך אחד עשרה שעות רצופות.
וכך הלך לקבל פני שבת קודש. ובכל עת שהיה בא
לבית הרב, היה שואל ומקשה מותיב ומפרק לפני
הרב בעיון גדול. (קובץ קול התורה נב עמ' רל"ו).

התבטאות מרן החזו"א בשעת פטירתו

כשנפטר רבי יעקב ויינר זצ"ל הביאו מטתו מחו"ל
לארץ, יצא החזון איש לקבל פני מטתו בשדה

רבי אהרן דוד חדש תשס"א	רבי אריה פינקל תשע"ו	רבי רפאל שמואלביץ תשע"ו	רבי נתן צבי פינקל תשע"ב	רבי בנימין ביינוש פינקל תש"ן	רבי נחום פרצוביץ' תשמ"ז	רבי חיים שמואלביץ תשל"ט	רבי יחזקאל לוינשטיין תשל"ד	רבי חיים זאב פינקל תשכ"ה	רבי אליעזר יהודה פינקל תש"כ
------------------------------	----------------------------	-------------------------------	-------------------------------	------------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	----------------------------------	--------------------------------	-----------------------------------

יריעה הסטורית ומיוחדת:

הישן בירושלים, שלמדו בכולל שהקים ויסד **מרן ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל**, דבקו במרן החזון איש זיע"א, עד שהחזון איש התבטא עליהם שהם אהובים עליו כמו בנים ועל אף גילם הצעיר והיות ירושלים עיר מלאה חכמים וסופרים כינה אותם "גדולי ירושלים". הלא המה הגאון **רבי אברהם יעקב ווינר זצ"ל**. הגאון **רבי חיים ברים זצ"ל** הגאון **רבי משה יהושע לנדאו זצ"ל** והגאון **רבי יהודה שפירא זצ"ל**. שלימים התפרסמו כגדולי תורה ויראה.

אהבתו של מרן החזון"א לחבורה הירושלמית הייתה מופלגת. מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל סיפר שמרן החזון"א כינה את בני החבורה: "הם גדולי ירושלים". וכל זאת באותם הימים שירושלים הייתה עיר מלאה חכמים וסופרים ובני החבורה לא היו אלא אברכים צעירים בסביבות שנות השלושים לחייהם.

פעם אחת כשיצאו בני החבורה מחדרו של מרן החזון"א נכנס אחריהם הנגיד ר' יעקב שכטר אמר לו החזון איש: ראית את אלו שיצאו מאן "אלו הם בניי". אמר לו ר' יעקב שכטר שגם הוא רוצה להיות ילד של הרבי, והחזון"א שתק. סיפר ר"י שכטר שעד אז היה החזון"א מדבר עימו בלשון נוכח "זה טוב לכם" וכדו ומאז ואילך היה מדבר עימו "זה טוב לנו".

החזון"א החליט הגאון רבי יהודה שפירא ללכת ללמוד בכולל חזון איש, כשהוא עוזב את ביתו שבירושלים ביום ראשון והרבנית ע"ה ציידה אותו באוכל למשך ימי השבוע וחוזר ירושלימה רק בערב שבת.

מסכתות. דפדף למקום מסויים. ר' יעקב ווינר היה מביט בדף למעלה והחזון"א היה מקפל את הדפים ומביט בדף הגמרא למטה, מעניין בענין ואומר לו באיזה דף נמצאת הסוגיא. וכך עברו ממסכתא למסכתא. כשהגיעו למקום מסוים שלא זכר את ציון הדף המדוייק, הגיב החזון"א ואמא: אם כך צריכים לחזור שוב...!

תיאור מרתק על ארבעה מתלמידי הישיבה [ובתוכם הגר"ר אברהם יעקב ווינר זצ"ל] - שהסתופפו בצל מרן החזון איש זצ"ל.

כשעלה ארצה מרן ראש הישיבה הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל הקים וייסד את ישיבת מיר בארץ הקודש בשנת תש"ד. בשעת ייסוד הישיבה ביקש ממובחרי הלומדים שבישיבת "עץ חיים" שיעברו ללמוד בשעות לפנה"צ בישיבתו החדשה.

קבוצת צעירה של תלמידי חכמים מאנשי הישוב

עוסקים באותה סוגיא

ארבעה אלו הפכו לחבורה אחת שהסתופפו בצל החזון איש בדבקות רבה. כדי שיוכלו לזכות לקבל מלא חפניים ממרן החזון איש, גמרו ואומר להתחיל ולעסוק באותם סוגיות בהם עוסק החזון איש בעצמו. ואחת לשבוע היו מבצעים "נסיעה" לבית מרן החזון איש ופורסים בפניו את חידושיהם ומקבלים ממרן החזון"א את הדרך איך ללמוד אותם הסוגיות.

באותם הימים הייתה כל נסיעה לבני ברק אורכת כמעט יום שלם. בני החבורה שעסקו בתורה עם החזון"א שעות רבות לא היו יכולים לחזור לירושלים באותו יום והיו נשארים ללון בבית מדרשו של החזון איש אחר תקופה היו לנים בפנימית ישיבת סלבודקה - כך מספר מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל בזיכרונותיו (הובא בספר דרך שיחה).

בונים פה דירות בשבילכם

באהבתו אותם כי רבה ביקש מרן החזון איש מבני החבורה שיעברו לדור בבני ברק כדי שיהיו קרובים אליו. ובאחד מטיווליו עימהם כשעברו ברחוב שהיו בו דירות בשלבי בניה אמר להם מרן החזון איש: "בונים פה דירות בשבילכם".

כדי שיוכל לקבל מלא חפניים מתורת מרן

ניכרת יראת שמים על פניו

על הגאון רבי משה יהושע לנדאו זצ"ל אמר החזון לאחר שנכנס אליו בפעם הראשונה שניכרת יראת שמים על פניו.

לימים שח הגאון רבי משה יהושע לנדאו זצ"ל על בקיאותו של החזון איש: פעם אחת ישב לפניו **רבי אברהם יעקב ווינר** וביקשו החזון איש שיכתב אותו. היה לו ש"ס שבכרך אחד היו כמה

כור המבחן, דבורו היה בנחת ובכבוד עם כל אדם, השתדל תמיד להיות דעתו מעורבת עם איש שיחו.

וראוי להעתיק כאן קצת מדבריו באחד ממכתביו האחרונים וז"ל: אחשוב כי כבר נתברר לך שכל יתר הדברים הן רק דמיוני שוא והבל הבלים, ואין כדאי כלל לדבר עליהן רק לפי שיעור תועלתן לתורה ויר"ש, וכבר מפורסם הוא כי כל עיקר תפלותינו בימים הנוראים הן רק על כבודו ית', מכיון שאך ורק זה הוא האושר האמיתי שראוי הוא לאיש המשכיל. כדאי מאד להתרגל בימים אלה באהבתו ית'. לומר מזמורים של תהילים בניגון ונעימה ברגש ובדמע, ולרוץ כמה פסיעות לפני כל דבר מצוה כגון לנטילת ידים ותורה ותפילה, ולהתחזק מאד בעמל התורה לכבודו ית', ולעשות את הכל, בשם כל ישראל, ולהרבות מאד בחסד והטבה לכל הבריות ממש ואפילו לבעלי חיים וכמ"ש המס"י [=המסילת ישרים] יודע צדיק נפש בהמתו - דהיינו בהמה ממש עיי"ש בשער החסידות, גם להרבות מאד בשמחה וחדוה על כל מצוה ועל היסורים המאושרים ועל הימים הנחמדים ימי הדין ורחמים וכדכתיב הן יקטלני לו איחל וכמפורש בחובות הלכות שער האהבה עיי"ש.

גם כדאי להתרגל קצת לסדר התפלה של הנפש החיים דהיינו להתבודד לפעמים ולסדר עבודה גדולה של התפלה בכל הכוונות דשם. ושזה ימשך כשעה או שעתיים, אשרינו שאנו מטהרים לפני אבינו שבשמים מליא כל ארעא זיו יקריה. שהוא כבר הפליא חסדו אתנו ובטוחים אנו כי גם לעתיד לא ימוש חסדו ממנו ויסתירונו בצל כנפיו להיטיב לנו ויצליחנו בכל מעשי ידינו ויקרבנו אליו באהבה ובחמלה ונוכה לחזות בנועם ה' כל ימינו.

המאור הזה נלקח מאתנו ביום י"ז מר"חשון תשי"ב והשאיר אחריו ברכה, הרבה חדו"ת בכת"י, בשנותיו המועטות הספיק לכתוב חידושים רבים ונפלאים על הרבה מסכתות ועניני הש"ס העמוקים והרחבים, ואנו חברים ותלמידים נגשנו להביאם אל בית הדפוס, למען הצב לו יד ושם בקרב הארץ ולמען יאירו דבריו המאירים בהיכלי התורה, ותהיה זאת נחמתנו על המאור הגדול הזה שחשך באהלנו, והננו להודיע לכל המעיינים בספר זה כי המחכר כתב את חידושי דרך לימודו ולא הכשירים והכינים להדפסה ויתכן שיש דברים שנכתבו רק לזכרון דברים ולא למסקנא קימת. וגם באם היה זוכה בעצמו לסדרם לדפוס הי משנה ומתקן את תוכנם וסגנונם, בכל זאת הדפסנו הכתבים כמו שהם מלבד תיקון סדר הדברים, ולא עלה בידינו לעת עתה להוציא את כל העבודה אל הפועל ולא הספקנו עדיין להדפיס אלא כרך אחד מן הכתבים, והננו להודות לה' שעזרנו להוציא לאור את הכרך הראשון להפיצם בין לומדי התורה ובודאי יהיו לתועלת גדולה והיו שפתותיו של אותו צדיק דובבות בקבה, ואנו תפלה לעושי שמים וארץ שיעזרונו ויאמצנו לא להתרשל במלאכת הקדש ולהמשיך להוציא לאור את יתר הכתבים עכ"ד.

כל העוסק בחסד נפשו מתעלית ומוסיף בית קיבול לתורה

כשנודע לרבים מיהודי ירושלים על קירבתו המיוחדת של הגרמ"י לנדאו אל החזון איש. היו <

רבים מבקשים ממנו לסור אל החזון איש בשאלות שונות. עד שמצא עצמו מוטרד מלימודו מחמת אותם בקשות. אמר לו על כך החזון איש: אין כאן שום ביטול תורה, תורתינו הקדושה אינה כשאר

חכמות ולימודים, אלא הרי היא עצמיות הנפש הישראלית. וכל העוסק בחסד נפשו מתעלית נמצא שהוא מוסיף בית קיבול גדול יותר לידיעת התורה עוד אמר מרן החזון איש להגרמ"י לנדאו זצ"ל שמה

שלא מצוי בדורות האחרונים פורעניות המזכרות בחז"ל ע"י נחשים הרודפים אחרי בני אדם וכדו', כי בדורות ההם לא היו החטאים כל כך מגושמים כאשר לאחרונה ועל כן העונשים היו יותר אציליים

הספיק בשלשים שנה מה שאדם גדול עושה במאה שנה

הגדול שבחבורה הגאון רבי אברהם יעקב ווינר זצ"ל לא האריך ימים ונפטר בשנת תשי"ב בחיי החזון איש. החזון איש השתתף בהלווייתו והגיע להקביל פני הארון שהגיע מארה"ב [לשם נסע לשם טיפול במחלתו] בלוד. וסיפרו שבשעת הלווייתו היו עיני החזון איש יורות דמעות לא זולגות גרידא אלא יורות כמצליף. עוד סיפרו שהחזון איש ניגש למיטה ואמר: ר' יעקב. אין לכם מה לפחד, מה שאדם גדול עושה במאה שנה אתם עשיתם בשלושים שנה.

לאחר מכן ביקש החזון איש מחבריו שידפיסו את חידושי וואכן חידושי יצאו לאור בשלשה כרכי הספר "שארית יעקב".

ביום היארצייט הראשון של בן החבורה הגאון רבי יעקב ווינר זצ"ל הייתה תחושה מיוחדת בבית מרן החזון איש. או אז ניצל רבי חיים ברים את ההזדמנות, ושאל שאלה שכל אחד הבין כלפי מי הדברים אמורים. והתחושה היתה שמדובר על משהו מקורב

ביותר: "האם יש רוח הקודש בדורנו?" שאל רבי חיים את מרן החזון איש.

מרן החזון איש נענה ואמר נחרצות: "יש!!! ובאותה עידנא ועת רצון הוסיף "אדם שמנצל את כל החושים שלו, וממצה את כל הכוחות שלו, אזי זוכה ומה שמכונה "חוש השישי" נוסף מתפתח אצלו, חוש שלא מוגבל כמו חמשת החושים הרגילים, וזה נקרא "רוח הקודש" (מוסף שבת קודש).

בכל מילה מדברי החזון איש חזות הכל

בני החבורה נשארו קשורים בעבותות אהבה כל ימי חייהם זה בזה.

הגר"ח ברים עבר לכהן כר"מ בשיבת סלבודקה כמה שנים לאחר פטירת החזון איש. אח"כ ייסד את ישיבת אוהל יעקב בבני ברק בה למדו כשיטת החזון איש. לאחר כמה שנים עבר לכהן כראש ישיבת סיקוורא בארה"ב ובשנותיו האחרונות ראש ישיבת משכן יוסף בירושלים.

מכל צדדיה וככל שמתעמקים בדבריו מוצאים עוד ועוד מרגליות ופנינים שלא יסולאו בפז. הוא היה עוקב אחרי צורבים כשרוניים בשיבות והיה מנחילם מתורת החזון איש, היה בא אליהם כבדרך אגב ומתחיל בסיפורים אח"כ היה מראה להם את דרך החזון איש בסוגיא הנלמדת וכך קירב צורבים רבים שהפכו במשך הזמן לראשי ישיבות ותלמידי חכמים לדרך הלימוד של החזון איש.

זיע"א. לאחר פטירתו יצאו לאור כתביו בספר "ישועות משה".

הגאון רבי יהודה שפירא עבר כמה שנים לאחר פטירת החזון איש לגור בבני ברק ולמד כל ימיו בכולל חזון איש מבלי שום רצון להזדקק למשרה תורנית. על אף שהוצעו לו משרות רמות ואפילו ראשות ישיבת "עץ חיים" הוצעה לו לאחר פטירתו של מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זיע"א. הגר"י שפירא היה ראש כולל חזון איש יחד עם מרן הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל ובה הרביץ תורה כל ימיו.

כל ימיו בכל המקומות בהם הרביץ תורה היה הגר"ח ברים מפיץ את שיטת החזון איש בלימוד. הוא ראה בכל מילה מספרי החזון איש חזות הכל. היה טוען לצורבים שהיקיפוהו תדיר שכלל שמעמיקים בדברי החזון איש רואים שכרכא כולה ביה ואין החזון איש מותיר נקודה בסוגיא שלא הקיף אותה

ימים מקדם

לוח זכרון - הנצחה לזכר נרצחי עיירת מיר הי"ד שנהרגו, נרצחו, ונשרפו עקדה"ש במלחמה, על חורבנה של הקהילה הק' מיר, שזכתה להיות אכסניא של תורה לישיבת מיר המפורסמת במשך 125 שנים.